

Indstilling af Josef Parnas til æresmedlem af Dansk Psykiatrisk Selskab.

Josef Parnas tog medicinsk embedseksamen i 1974. Han begyndte sin psykiatriske karriere på Kommunehospitalet og var efterfølgende med til at opstarte Psykiatrisk Center Hvidovre.

Han blev speciallæge i psykiatri i 1983 og Dr. Med. i 1986 på baggrund af sin doktorafhandling, "Risk Factors in The Development of Schizophrenia: Contributions from a study of children of schizophrenic mothers". Parnas blev professor i psykiatri ved Københavns Universitet i 1997. Han gik på pension i 2020, og han har fortsat sit videnskabelige arbejde, nu som professor emeritus.

Josef Parnas har i hele sin karriere forsket i lidelser inden for det skizofrene spektrum – en forskningsretning som indledtes med de meget anerkendte US-DK adoptions-, high-risk- og linkage-studier. Parnas blev tidligt en integreret del af det verdensberømte team på Københavns Kommunehospital. Hans ekspertise omfatter bl.a. epidemiologiske og genetiske studier af sårbarhed for udviklingen af skizofreni, skizofreniens psykopatologi, bevidsthedsstrukturer og deres psykopatologiske varianter, psykiatriens historiske og nosologiske udvikling, og dens erkendelsesteoretiske fundament. De sidste knap 20 år har hans forskning taget en mere interdisciplinær retning, hvor han som medstifter af Center for Subjektivitetsforskning ved Københavns Universitet har skabt et unikt samarbejde med internationalt førende forskere indenfor bl.a. psykiatri, filosofi, psykologi og de kognitive videnskaber.

Sideløbende med den omfattende forskningsindsats har Josef Parnas stedse, og med stort personligt engagement, varetaget diagnostik og behandling af psykiatriske patienter.

Hans livslange, interdisciplinære og målrettede forskning har resulteret i en nyskabende teori om skizofreni som en forstyrrelse af selvet, og hans empiriske forskning har fokuseret på disse ikke-psykotiske abnorme selv-oplevelser som en sårbarheds-fænotype for skizofrenispektrum tilstande. For systematisk at kunne undersøge disse abnorme selv-oplevelser udviklede han et nyt psykometrisk instrument ("Examination of Anomalous Self-Experiences" – EASE-skalaen), som har opnået stor international udbredelse.

Josef Parnas er en internationalt anerkendt og højt respekteret frontskikkelse i psykopatologi, psykiatrisk fænomenologi, og empirisk skizofreniforskning. Foruden international anerkendelse har han i det daglige arbejde i Danmark haft en inspirerende interesse for klinikken, patienterne og for psykiatrien som helhed. Parnas har således gennem adskillige årtier forestået systematiske kurser, klinikker og supervision for kolleger og studerende. Hans nærmest legendariske kurser for speciallæger har været et signifikant bidrag til psykiatriens udvikling og videnskabelige forankring, særligt hvad angår psykopatologi og denne disciplins teoretiske grundlag. Tilsvarende har Parnas evnet at omsætte sin dybe kliniske og begrebsmæssige indsigt til lærebogsbidrag og internationale oversigtsværker på det højeste niveau.

Josef Parnas har således gennem sin karriere påtaget sig et omfattende pædagogisk ansvar for dansk psykiatri, i særdeleshed i relation til klinisk arbejde psykiatere, og fagets studerende. Hans engagement har til stadighed været drevet af patienternes subjektive historier og af hans visioner for en psykiatri baseret på stærk psykopatologisk viden, der sætter den individuelle patient i centrum.

I denne sammenhæng skal det fremhæves at Josef Parnas har formået at fastholde og udvikle den fænomenologisk-individuelle tilgang til klinisk diagnostik. Dette er endda sket i en tidsperiode hvor den –i andre henseender nyttige polytetiske tilgang- har rummet en betydelig risiko for at forenkles

klinisk diagnostik på en måde som ikke ville gavne patientbehandlingen. Det er i meget høj grad Josef Parnas' fortjeneste at dansk psykiatri fortsat kan hvile på et videnskabeligt grundlag, som også omfatter den fænomenologisk-kvalitative dimension af begrebsdannelse og diagnostik.

Josef Parnas formår således på en sjældent set måde at bevæge sig på alle niveauer af psykiatrisk forskning - teoretisk, empirisk-metodologisk og klinisk - med en imponerende evne til at binde disse niveauer sammen i kraft af sin originale tænkning og sit fokus på psykopatologi, fænomenologi og bevidsthedsfilosofi. I 2012 modtog han den meget prestigefyldte Kurt Schneider Scientific Award for enestående forskning i psykopatologi. Josef Parnas' mangeårige, indflydelsesrige forskning har afgørende løftet psykopatologisk forskning i såvel Danmark som i udlandet.

Det er næppe for meget sagt at Josef Parnas i dag står som den teoretisk og klinisk-psykopatologisk bedst forankrede nulevende danske psykiater. Vi er derfor glade for at Josef Parnas har accepteret, at vi herved indstiller ham til æresmedlem af Dansk Psykiatrisk Selskab.

Julie Nordgaard, PhD, Dr. Med., Overlæge, Lektor

Lennart Jansson, Overlæge, Lektor

Ralf Hemmingsen, Dr. Med., Professor Emeritus i psykiatri, tidl. formand i DPS